

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2567/19-S

Název	Základní škola Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem, nám. B. Hrozného 12, okres Nymburk
Sídlo	nám. B. Hrozného 12, 289 22 Lysá nad Labem
E-mail	info@zsbhrozneho.cz
IČ	61632171
Identifikátor	600050831
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	PaedDr. Irena Jarešová
Zřizovatel	Město Lysá nad Labem
Místo inspekční činnosti	nám. B. Hrozného 12, 289 22 Lysá nad Labem
Termín inspekční činnosti	25. 11. 2019 – 28. 11. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných vzdělávacích programů, jejich naplňování podle § 174 odst. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny. Základní škola poskytuje vzdělávání dle školního vzdělávacího programu, který nemá výrazné předmětové zaměření. Zvýšená pozornost je dle něj věnována např. vztahu k regionu a životnímu prostředí. Specifika spočívají ve výuce cizího jazyka již od druhého ročníku a rozložení výuky dalšího cizího jazyka již od šestého ročníku.

Plně organizovaná základní škola k termínu inspekční činnosti vzdělávala 543 žáků ve 23 třídách (nejvyšší povolený počet žáků je 600). V šesti odděleních školní družiny je zapsáno 172 účastníků zájmového vzdělávání. Zhruba 14 % žáků vykazuje speciální vzdělávací potřeby. Jejich vzdělávání probíhá s podporou 18 asistentek pedagoga.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy je vůdčí osobností pedagogického procesu. Zpracovala a s klíčovými aktéry pravidelně projednává a vyhodnocuje strategické dokumenty, které aktualizuje a vhodně rozpracovává do široké škály plánů a vnitřních dokumentů. Nedostatky jsou zejména v kontrole a případně v účinnosti přijímaných opatření při zjištění nedostatků v organizaci, průběhu a výsledcích vzdělávání, ve stanovení kvalitativních standardů - např. pro diferenciaci ve vzdělávání, efektivní využívání didaktické techniky, kontrolu úrovně písemného projevu žáků a další.

Přes pozitivní posun v úrovni materiálních podmínek školy se od poslední inspekční činnosti nepodařilo zlepšit prostorové podmínky pro činnost školní družiny a pro využívání počítačové pracovny. Pět ze šesti oddělení školní družiny pracuje v kmenových třídách, jejich materiální vybavení je na dobré úrovni. Jediná počítačová pracovna pro dvě budovy neodpovídá - malý počet počítačů je omezením pro její využití. Ve sledované výuce nebyly využity ani pořízené tablety.

Učební plán školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání je správně realizován. V evidenci plnění učebních osnov byly Českou školní inspekcí (dále ČŠI) zjištěny nedostatky. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání odpovídá zákonnému vymezení.

Z 39 učitelů je 28 % nekvalifikovaných, z nich pět učitelů studuje k získání požadované odborné kvalifikace. Všech šest vychovatelek ve školní družině je kvalifikovaných. Ředitelka se snaží zlepšit personální podmínky tím, že kvalifikované pedagogy intenzivně hledá a vytváří pedagogickým pracovníkům bez odborné kvalifikace podmínky k jejímu získání. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá systematicky v souladu s potřebami školy.

Školní prostředí, organizační opatření a preventivní aktivity zajišťují bezpečnost vzdělávání. Koordinovaná činnost pracovníků školního poradenského pracoviště převážně účelně vytváří podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně metodického vedení asistentů pedagoga. Předmět Speciálně pedagogické péče nebyl ve školním roce 2019/2020 vhodně včleněn do rozvrhu hodin. Účinné je kariérové poradenství. Preventivní systém je kvalitně zaměřen na omezování všech forem rizikového chování a zachytává projevy negativních jevů v jejich zrodu. Méně úspěšná byla pomoc žákům ohroženým školním neúspěchem.

Přínosem pro školu jsou dotace, které jsou vhodně využívány pro činnost školního poradenského pracoviště a další vzdělávání pedagogických pracovníků. Rozvojové programy jsou využity např. na podporu financování při zavádění změny systému financování regionálního školství za účelem dělení tříd. Finanční prostředky přispívají ke zlepšování podmínek pro plnění školních vzdělávacích programů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka obsahově odpovídala uplatňovaným kurikulárním dokumentům. Společnými pozitivy sledované výuky byly aktivity posilující sebepojetí a sebevědomí žáků a vesměs příznivá pracovní atmosféra. Pedagogové projevili přesvědčení o možnostech žáků. V polovině hodin byla organizována spolupráce, její účinnost však byla podle zvolených přístupů rozdílná. Skupinová práce se vyskytla v pětině hodin, její účelnost byla rovněž závislá na stanovených pravidlech. Z organizačních forem silně převažoval frontální přístup doplněný různým podílem a efektivností samostatné práce. Aktivní metody, objevitelské přístupy byly ojedinělé. ČŠI zjistila významné kvalitativní rozdíly průběhu vzdělávání mezi oběma stupni školy. Na prvním stupni byly více zastoupeny kreativita, vyšší podíl aktivit na straně žáků než učitele, názornost a promyšlenost výuky zejména ve vztahu k tematické a metodické návaznosti a potřebám a předpokladům žáků. Zdařilejší byla na prvním stupni i motivace. Na obou stupních bylo zaznamenáno jen minimální využití didaktické techniky. Pokud byla využita, tak pouze učitelem k prezentaci učiva anebo výsledků řešených úloh. Až na jeden případ s ní nepracovali žáci. Jen ojedinělé bylo uplatněno formativní hodnocení, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků či efektivní souhrnné zhodnocení hodiny učitelem.

Stanovené vzdělávací cíle a metody byly většinou shodné pro všechny žáky, převládaly cíle vzdělávací. Cílený rozvoj postojů žáků byl účelněji užíván na prvním stupni školy. Kromě přínosné práce asistentek pedagoga byla jen v pětině hodin organizována účelná individuální práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Rozdíl mezi hodinami byl rovněž v četnosti a účinnosti pomoci jednotlivcům či malým skupinám. Při značných rozdílech v předpokladech jednotlivých žáků byla minimálně uplatněna diferenciacce. Důsledkem toho byly např. prostoje rychlejších žáků a naopak práce některých žáků bez pochopení učiva. Ti využívali negativní vlastnosti frontální výuky – pasivně opisovali řešení z tabule.

Pozitivem výuky na prvním stupni byla především cílená podpora osobnostních a sociálních dovedností žáků. Ve sledovaných hodinách z oblasti Člověk a jeho svět docházelo k účelnému mezipředmětovému propojování učiva. Při získávání a upevňování nových poznatků byly efektivně využívány znalosti a dovednosti žáků. Názornost učiva byla posílena využitím řady pomůcek, žáci pracovali aktivně a se zájmem. Účinná byla také snaha vyučujících vést žáky k správnému uvažování a k celkové samostatnosti. Výuka matematiky byla vhodně nastavena. Motivačně působily aktivity podporující logické myšlení žáků, ale i aktivizační cvičení a hry zvyšující pozornost. Ve vyučovacích hodinách byla citlivě zařazena práce s chybou. Učitelky smysluplně využívaly práci s textem. Vyučovací předměty v oblasti Umění a kultura vhodně rozvíjely kreativitu žáků, kteří pracovali se zaujetím a naplno využili svůj potenciál. Hodiny hudební výchovy podporovaly možnost subjektivního prožitku hudby. Žáci dobře vnímali rytmus, melodii a se zájmem zpívali. V polovině hodin nebyl však kladen důraz na psychohygienické návyky při zpěvu.

Kvalita výuky českého jazyka i cizích jazyků na druhém stupni školy byla závislá na zkušenostech a pedagogických dovednostech vyučujících. Přestože učivo bylo prezentováno učiteli věcně správně, asi jen polovina vyučujících vhodně využila motivaci. Výuka mluvnického učiva v předmětu Český jazyk byla vedena často v abstraktní rovině (pouze procvičování, odůvodňování mluvnických jevů nebo pravopisu apod.), což vedlo ke snížení zájmu žáků. Pozitivním opakem v tomto směru byla výuka slohu a literatury. Kladem výuky bylo zařazení aktivit podporujících rozvoj komunikačních a čtenářských dovedností. Ve výuce cizích jazyků je správně kladen důraz na jeho praktické využití. Učitelé systematicky zařazovali poslech, účelně podporovali rozvoj slovní zásoby a její upevňování, důraz kladli na správnou výslovnost. Minimálně žáci účelně pracovali se slovníky.

Rovněž ve sledované výuce matematiky a dalších přírodovědných předmětů na druhém stupni převládaly frontální postupy nad aktivním učením. Pozitivně se aktivní přístup projevil pouze v uplatnění žákovských referátů, popřípadě v organizované aktivní zpětné vazbě - žáci vlastní činností ověřovali správnost samostatné práce. Kromě vhodně uplatňovaných vztahů učiva k praktickému využití a dílčích motivačních postupů (malé „plusy“, možnost opravy špatné známky...) však mělo být většinou jen samotné učivo motivačním činitelem. Ten nebyl účinný. Většinou hodin chyběly vazby na komplexnost vzdělávání či předmětu, v matematice např. na rozvoj paměti, numerického počítání. Nízká byla míra návaznosti a systematičnosti (učivo je probíráno v delších blocích o stejném obsahu bez provázanosti s dalšími oblastmi). V zeměpise chyběla mezipředmětová provázanost. Učiteli nejsou většinou stanovena pravidla a jednoznačné požadavky na úroveň vedených žákovských písemností, např. sešity jsou většinou bez kontroly. To se projevuje negativně v pracovních návycích žáků – nízké nároky na přesnost a správnost používání matematické symboliky, nedůsledné plnění zadání úlohy aj. Méně úspěšní žáci tak nemají možnost samostatně řešit úlohy s použitím např. typově řešených příkladů apod. Mnoho informací v hodinách je založeno jen na slovu, chybí názornost a často účinné utvrzování učiva.

Organizace činnosti školní družiny zohledňuje možnosti všech účastníků vzdělávání, vhodně navazuje na základní vzdělávání a účelně rozvíjí individuální předpoklady a nadání účastníků. Velká pozornost je věnována osobnostní a sociální výchově. Vychovatelky vhodně zařazovaly činnosti, které významně přispívaly k sebezpoznání účastníků a jejich vzájemné spolupráci.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola pravidelně využívá různé zdroje pro posuzování kvality v hlavních oblastech své činnosti včetně výsledků vzdělávání. Pro objektivizaci ředitelka organizuje anketní a dotazníkové akce, které vyhodnocuje a seznamuje s nimi aktéry vzdělávání. Pravidelně je zpracováváno Vlastní hodnocení školy a např. seznam aktuálních rizik. Přestože výsledky jednotné přijímací zkoušky do oborů středního vzdělávání s maturitní zkouškou v roce 2019 poukázaly na slabší výsledky žáků devátého ročníku a více než třetina žáků devátého ročníku byla v závěru vzdělávání ve školním roce 2018/2019 ohrožena školním neúspěchem, vyhodnocení školy uvádí, že není patrna žádná hrozba v činnosti školy.

Úroveň dosahování toho, aby absolventi školy byli vybaveni takovými znalostmi, vědomostmi a kompetencemi, které zajistí jejich úspěšnost v dalším životě, škola ověřuje různými formami a nástroji. Systémovým objektivním evaluačním nástrojem je pravidelně prováděné testování žáků s využitím komerčních srovnávacích testů. Z finančních důvodů je prováděno v omezeném rozsahu (ve třídách pátého a devátého ročníku a jen v některých předmětech či oblastech). Sledování za poslední tři školní roky poukazuje např. na to, že výsledky žáků prvního stupně jsou lepší než na druhém stupni, v matematice žáci devátého ročníku trvale dosahují nejnižší úspěšnosti ve srovnání s dalšími testovanými předměty. Přijímaná opatření nebyla dostatečně účinná.

Pro zhodnocení míry dosažení očekávaných výsledků podle realizovaných vzdělávacích programů, např. stanoveného profilu absolventa, škola využívá výsledky četných projektových aktivit a zapojení do mnoha soutěží na školní, regionální i vyšší úrovni. V nich dosahují jednotlivci či skupiny dobrých výsledků v mnoha oborech. Velmi dobré výsledky škola dosahuje v oblasti technického vzdělávání – 3D tisk a robotika a v projektu Šachy do škol. Škola také realizuje absolventské ročníkové práce žáků devátého ročníku, kde někteří žáci prokázali dobrou úroveň uplatnění klíčových kompetencí.

Některé kompetence ředitelka přenesla na metodické orgány, které provádějí např. vyhodnocení „srovnávacích“ prověrek – čtvrtletních prací v několika předmětech. Ani jejich analýza a naznačená opatření při zjištění zhoršených výsledků (např. průměrná známka z prověrky v matematice 3,8) nebyla účinná, anebo nebyla systematicky ověřována účinnost opatření.

Motivace žáků k dosahování dobrých výsledků byla vyšší na prvním stupni školy. Z výsledků přijímacích zkoušek v roce 2019 a analýzy prospěchu na konci školního roku 2018/2019 provedené ČŠI je zřetelná tendence zvětšování rozdílů ve školní úspěšnosti žáků prvního a druhého stupně školy a zejména mezi jednotlivými žáky. Na prvním stupni školy bylo na konci školního roku 2018/2019 pouze dvacetina žáků ohrožena školním neúspěchem (klasifikace stupněm „dostatečný“ nebo „nedostatečný“), na druhém stupni to byla již čtvrtina žáků. V devátém ročníku více než jedna třetina. Patrná je souvislost s průběhem vzdělávání na jednotlivých stupních, s nízkou mírou uplatnění diferenciací a malou účinností motivace a individuální práce s žáky. Také v účinnosti podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je zřetelný rozdíl mezi stupni školy. V uvedeném klasifikačním období byla většina žáků prvního stupně hodnocena stupněm „prospěl/a s vyznamenáním“, jen zhruba šestina z nich byla ohrožena školním neúspěchem. Na druhém stupni jen přibližně dvacetina žáků se speciálními vzdělávacími potřebami prospěla s vyznamenáním, dvě pětiny z nich byly ohroženy školním neúspěchem.

O dobré prevenci svědčí nízký výskyt závažného rizikového chování žáků. Pravidelné vyhodnocování a zkušenosti z úspěšných řešení rizikových jevů byly následně účinně zakomponovány do strategií primární prevence. Pozitivem pro osobnostní i sociální rozvoj žáků i posílení jejich sounáležitosti se školou, regionem a společností je realizace např. environmentálních aktivit, kulturních akcí a oslav významných aktuálních výročí státu apod. Přínosná je činnost třídních samospráv. Uvedené aktivity přispívají naplňování sociálních, personálních a občanských kompetencí. Podpora žáků pedagogy a projevované přesvědčení o možnostech žáků až na výjimky (např. u žáků ohrožených školním neúspěchem) vhodně přispívá k jejich osobnostnímu rozvoji.

Výstupy účastníků zájmového vzdělávání odpovídají cílům vzdělávacího programu a jejich individuálním možnostem. Systematickou podporu s velmi dobrými výsledky vychovatelky zajišťují v oblasti osobnostního rozvoje účastníků zájmového vzdělávání a také jejich sociálních dovedností.

Závěry

Vývoj školy

- počet žáků školy mírně narůstá, v posledních pěti školních rocích je počet tříd stabilní
- některá slabé stránky zjištěné činností České školní inspekce v roce 2013 nebyla odstraněna: zejména ve sledovaném průběhu vzdělávání – minimum diferenciací, malá efektivita využití didaktické techniky, silná závislost kvality vzdělávání na individuálních přístupech učitelů

Silné stránky

- pedagogové na prvním stupni školy účinně užívají vzdělávací strategie, které pomáhají žákům

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- opakovaně zjištěná nízká efektivita využití didaktické techniky

- nízká účinnost opatření pro zlepšování výsledků vzdělávání

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na akce týkající se motivace žáků
- využívat efektivně diferencované přístupy k žákům podle individuálních předpokladů
- zvýšit účinnost práce s žáky ohroženými školním neúspěchem
- využívat efektivně didaktickou techniku
- kontrolovat účinnost opatření přijímaných pro zlepšování výsledků vzdělávání
- odstranit formálnost ve vnitřních postupech školy (kontrolní systém, činnost metodických orgánů)

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy Bedřicha Hrozného 12, Lysá nad Labem, okres Nymburk, čj. ŠK/1142/11/Nov s dodatkem č. 1
2. Koncepční materiály ředitelky školy a jejich vyhodnocování, aktuální stav
3. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, čj. ZŠBH/551/2016 + dodatky č. 1 až 4
4. Školní vzdělávací program pro školní družinu, čj. ZSBH/550/2016
5. Školní řád, čj. 17/2019 Jar včetně Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků čj. 18/2019 Jar
6. Vnitřní řád školní družiny, čj. 02/2019 Jar
7. Zpráva z vlastního hodnocení školy v hlavních oblastech za školní rok 2018/2019
8. Školní matrika, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
9. Třídní knihy, přehledy výchovně vzdělávací práce, záznamy o práci – Předmět speciální pedagogické péče, školní roky 2018/2019 a 2019/2020 ke dni inspekce
10. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů, školní rok 2019/2020
11. Záznamy z pedagogické rady a provozních porad, školní roky 2018/2019 a 2019/2020 ke dni inspekce
12. Dokumentace výchovné poradenství, prevence rizikových jevů a školního poradenského pracoviště, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
13. Personální dokumentace školy k termínu inspekční činnosti
14. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2019/2020
15. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2017/2018 a 2018/2019

16. Výsledky evaluace školy (testování, jednotná přijímací zkouška 2019, rozbor srovnávacích prověrek, zprávy z jednání metodických orgánů)
17. Kniha úrazů, školní roky 2017/2018 až 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
18. Účetní závěrka za rok 2018 a k 30. září 2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Karel Kumstýř, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Dana Šilhánová, školní inspektorka

PhDr. Jana Pavlová, Ph.D., školní inspektorka

Bc. Dana Nulíčková, kontrolní pracovnice

V Nymburku 2. prosince 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PaedDr. Irena Jarešová, ředitelka školy

V Lysé nad Labem... 18. 12. 2019

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
pracoviště: U Staré Sladovny 470
288 02 Nymburk

razítko školy

ZÁKLADNÍ ŠKOLA BEDŘICHA HROZNÉHO
LYSÁ NAD LABEM
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
IČO 61632171
nám. B. Hrozného 12, Lysá nad Labem
Tel.: 325 551 088, 325 551 302